

MUDr. Taťána Šrámková, CSc.

Klinika traumatologie LF MU v Brně, Urologická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

Název přednášky: Poruchy sexuality u somaticky nemocných a jejich léčba

Habilitační práce je odborná monografie vydaná v nakladatelství Grada. Monografie získala Cenu profesora MUDr. Josefa Hynieho, DrSc. za nejlepší odbornou publikaci v oboru sexuologie.

Se vzrůstající průměrnou délkou života se prodlužuje doba sexuální aktivity, ale současně roste počet diabetiků, onkologicky či kardiovaskulárně nemocných, narůstá počet úrazů. Vnímáme-li nemocného v kontextu bio-psycho-sociálním, tak s ohledem na kvalitu života a partnerský vztah jsme postaveni před řešení problematiky sexuality.

Monografie je členěná na část obecnou (66 stran, 5 kapitol) a speciální (150 stran, 13 kapitol). V obecné části je důležitá kapitola Komunikace lékař-pacient, ve které byla shrnuta pravidla a strategie komunikace s využitím vlastních klinických zkušeností.

V habilitační přednášce byl dán největší prostor kardiovaskulárním nemocem a diabetu, problematice onkologických nemocí a poranění míchy s prezentací výsledků vlastní výzkumné práce.

Erektilní dysfunkce (ED) je dobře známa již více než 20 let jako marker zvýšeného kardiovaskulárního rizika zejména u mladších mužů, může být první klinickou manifestací endoteliální dysfunkce s potenciálním vývojem systémového kardiovaskulárního onemocnění (KVO) včetně ischemické choroby srdeční (ICHS). Sledovali jsme rizikové faktory ICHS u souboru 150 pacientů s erektilní dysfunkcí a stanovili riziko vzniku fatální kardiovaskulární příhody v následujících 10 letech dle EURO-SCORE. Popsali jsme metodologii ambulantního vyšetření cévního endotelu. Endoteliální funkci, kterou jsme vyšetřovali pomocí digitální pletysmografie (ENDO-PAT 2000) u 50 mužů s ED, jsme našli v 31%, statisticky významně častěji byla diagnostikována u pacientů s ED a cukrovkou $p=0.04865$, u mužů s 2 a více rizikovými faktory kardiovaskulárního onemocnění, $p=0.00368$, a u mužů, kteří měli zvýšenou hladinu triglyceridů $p=0.04917$.

Endoteliální a erektilní dysfunkce jsou běžné komplikace diabetu. U námi vyšetřovaného souboru 30 diabetiků jsme diagnostikovali endoteliální dysfunkci v 50%. Sledovali jsme terapeutickou odpověď na léčbu ED topickým prostaglandinem E1 (PGE1). Po léčbě bylo dosaženo významného zlepšení kvality erekce, $p < 0.001$, fyziologickou erekci dosáhli signifikantně častěji ti, kteří nebyli obézní ($p=0.018$) a měli nižší hladinu triglyceridů ($p=0.020$).

Rázová vlna nízké intenzity (Low Intensity Extracorporeal Shock Wave Therapy, Li-ESWT) je metoda léčby vaskulární ED posledního desetiletí. V zaslepené, placebem kontrolované studii jsme sledovali její terapeutický efekt. Zjistili jsme signifikantní rozdíl u pacientů s účinnou léčbou oproti kontrolní skupině v kvalitě erekce $p < 0.001$, ve spokojenost pacienta ($p < 0.001$) a spokojenosti partnerky ($p < 0.001$).

Sexuálními dysfunkcemi trpí až 90% mužů po pánevních operacích pro kolorektální karcinom a karcinom prostaty. Etiologie je převážně neurogenní. Včasná penilní rehabilitace po pánevních operacích vede k ochraně erektilní funkce a ke zlepšení výsledku léčby. Naše výsledky ukazují, že intrakavernózní injekce PGE1 představují zlatý standard léčby ED po radikální prostatektomii.

Sexuální dysfunkce jako následek míšního poranění jsou časté. Popsali jsme metodologii sexuologicko-andrologické péče o ochrnuté od akutního stadia od přijetí na spinální jednotku do chronického stadia s řešením problematiky sexuálních dysfunkcí a infertility. Sledovali jsme vliv sexuality na kvalitu života ochrnutých pomocí dotazníku kvality života Světové zdravotnické organizace, WHOQOL-BREF. Paraplegici trpí až v 97% anejakulací. Řešením je získat spermie pomocí arteficiální ejakulace pro program asistované reprodukce. Vzhledem ke špatné kvalitě spermií je metodou fertilizace intracytoplazmatická injekce spermií. Díky medicínské péči tak mohou ochrnutí muži realizovat biologické otcovství.

V habilitační přednášce byly citovány tyto tři nejvýznamnější publikace:

SRAMKOVA, Tatjana, Igor MOTIL, Jiri JARKOVSKY a Katerina SRAMKOVA. Erectile Dysfunction Treatment Using Focused Linear Low-Intensity Extracorporeal Shockwaves: Single-Blind, Sham-Controlled, Randomized Clinical Trial. *Urologia Internationalis* [online]. 2020, **104**(5–6), 417–424. ISSN 0042-1138. Dostupné z: doi:[10.1159/000504788](https://doi.org/10.1159/000504788) IF = 1,698

SRAMKOVA, Tatjana, Katerina SKRIVANOVA, Igor DOLAN, Libor ZAMECNIK, Katerina SRAMKOVA, Jiri KRIZ, Vladimír MUZIK a Radmila FAJTOVA. Women's Sex Life After Spinal Cord Injury. *Sexual Medicine* [online]. 2017, **5**(4), E255–E259. ISSN 2050-1161. Dostupné z: doi:[10.1016/j.esxm.2017.07.003](https://doi.org/10.1016/j.esxm.2017.07.003) IF = 1,457

SVOBODA, Antonin, Milan CHALUPA a **Tatjana SRAMKOVA**. Mechanical Medical Device for Generating Vibration and Stimulation of the Neuron Pathways. *Symmetry-Basel* [online]. 2021, **13**(1), 62. Dostupné z: doi:[10.3390/sym13010062](https://doi.org/10.3390/sym13010062) IF = 2,645